

Η κυρά Τούλα με το Λουκά, τον άντρα της ζούσαν σε μια μικρή φτωχική μονοκατοικία στην νότια έξοδο του χωριού, αυτή που αν την περνούσες, σε οδηγούσε στα χωράφια.

Είχε μια βεράντα μπροστά στο δρόμο, έναν μικρό λουλουδόκηπο με τριανταφυλλίες και στο πίσω μέρος του σπιτιού, δίπλα στο κοτέτσι, βρισκόταν ο κήπος με τα ζαρζαβατικά. Έτσι όπως ήταν τα περισσότερα σπίτια του χωριού.

Ο μικρός Αντρέας περνούσε συχνά έξω από το σπίτι τού Λουκά και της Τούλας πηγαίνοντας στο χωράφι, άλλοτε με το ποδήλατο και άλλοτε με τα πόδια, όταν το ποδήλατο ήταν χαλασμένο. Τη μία για να μεταφέρει νερό κρύο και φαγητό στον παππού και στους γονείς του που δούλευαν στα χωράφια, την άλλη για να βοηθήσει κι ο ίδιος όπως μπορούσε στις δουλειές, προσπαθώντας να πετάξει από πάνω του το στίγμα του «*μικρού που δεν μπορεί*».

Την πρώτη φορά που άκουσε καβγάδες και την Τούλα να ουρλιάζει περνώντας έξω από το σπίτι, τρόμαξε. Φοβήθηκε τόσο πολύ που γύρισε πίσω στο σπίτι και σγώνιασε δίπλα στη γιαγιά του κλαίγοντας. Μάτια περιμέναν οι δικοί του φαί και νερό στο χωράφι.

«Μη σκιάζεσαι», του είπε η γιαγιά του, *«Έτσι κάνει ο Λουκάς. Είναι αφύσ και φωνάζει. Αμα ήταν και πιωμένος, θα την έκανε πάλι μαύρη στο ξύλο την Τούλα που να ξεσποριάζονταν εδώ που ήρθε ο αχαίρευτος».*

Σε λίγο έφτασε και ο παππούς με το ποδήλατο για να δει τι είχε συμβεί.

«Πάλι τα ίδια άρχισε. Θα τη σκοτώσει καμιά μέρα», ψιθύρισε ο παππούς και πήρε το φαγητό με το νερό για να επιστρέψει στο χωράφι.

Ο Αντρέας δεν άργησε να καταλάβει ότι οι καβγάδες, τα κλάματα και οι ξυλοδαρμοί της Τούλας από το Λουκά ήταν συχνό φαινόμενο στην καθημερινότητα του χωριού.

Στις συζητήσεις που γίνονταν στα καφενεία και τις ρούγες των σπιτιών για τις δουλειές και τις δυσκολίες που είχε η ενασχόληση με τα χωράφια και οι αναποδιές του καιρού, πάντα είχαν θέση και οι τσακωμοί του Λουκά με την Τούλα.

Κάποιοι και κάποιες έριχναν δίκιο στο Λουκά.

«Άντρας είναι. Και θα πει λίγο παραπάνω και τις φωνές θα βάλει και το χέρι θα σηκώσει. Αλλιώς ας βάλει φουστάνια κι αυτός σαν τη γυναίκα του τη στέρφα κι ας της κάνει παρέα στην κουζίνα και στις κόττες», είπε ένας γείτονας του ζευγαριού ένα βράδυ στο καφενείο.

«Είσαι χειρότερος από εκείνον. Και πώς ξέρεις βρε έφυγε ότι δεν έχει το φταίξιμο ο Λουκάς; Για δεν τα βάζει με κάποιον που είναι στο μπί του; Ούτε σαράντα κιλά δεν είναι η Τούλα», απάντησε ένας άλλος γείτονας που έτυχε πολλές φορές σε τσακωμούς και έτρεξε να γλιτώσει την Τούλα από τα χέρια του Λουκά.

«Η δε γυνή να φοβείται τον άντρα. Το λέει και το βαγγέλιο», πετάχτηκε να συμπληρώσει ο παππάς.

«Τι να σου κάνει και ο άντρας άμα του τύχει γυναίκα που δεν γεννάει. Εγώ τέσσερα του έκανα του δικού μου και πάλι δεν είναι ευχαριστημένος. Πού να ήμουναι και στέρφα;», έλεγε μία γειτόνισσα στις άλλες γυναίκες του χωριού που είχαν μαζευτεί στη ρούγα της για καφέ και...κουτσομπολιό.

«Εγώ θα πήγαινα στην αστυνομία», είπε μία άλλη.

«Πήγε. Σάματις δεν πήγε. Την έδιωξαν και ειδοποίησαν και το Λουκά. Και μετά τη σάπισε στο ξύλο. Αν δεν ήταν ο άντρας μου να μπει ανάμεσα, θα την είχε ξεκάνει ο αγριάνθρωπος», είπε η άλλη γειτόνισσα.

Κάπως έτσι όλοι ήξεραν και όλοι το είχαν συνηθίσει. Το ίδιο κι ο Αντρέας.

Η κυρά Τούλα δεν πέθανε τη μέρα της κηδείας της. Είχε πεθάνει χιλιάδες φορές μέχρι τότε

Θα είχαν περάσει πέντε με έξι χρόνια – ο Αντρέας έγινε κοτζάμ παλικαράκι με μουστάκι μαύρο πάνω από τα χείλη του – όταν πέρναγε έξω από το σπίτι τού ζευγαριού.

Επικρατούσε ησυχία που διακοπτόταν από έναν μακρόσυρτο και σπαρακτικό λυγμό της Τούλας λες κι έβγαινε από τα τρίςβαθα του πηγαδιού της ψυχής της. Έκλαιγε και έλεγε κουβέντες που τις έπνιγε ο λυγμός και τα αναφιλητά.

«Κακούργε. Ήθελες να σου κάνω και παιδί. Σιγά μην άφηνα να γεννηθεί παιδί δικό σου. Να το σπας στο ξύλο και να το κάνεις σαν τα μούτρα σου. Τρία παιδιά σου πήγα κι έριξα στη μαμή στο διπλανό χωριό» είπε η Τούλα που βγήκε κουτσαίνοντας έξω στη βεράντα και κάθισε σε μια καρέκλα. Από το πρόσωπό της έτρεχε αίμα που το σκούπιζε με τη μαντίλα της.

«Σκάσε σκρόφα γιατί θα σε σκοτώσω σήμερα. Με κορόιδεμες», απάντησε ο Λουκάς που την ακολούθησε, με άγριες διαθέσεις.

Ο Αντρέας, θέλοντας και μη κοντοστάθηκε. Δεν του πήγαινε καρδιά να προσπεράσει.

Ο Λουκάς έπεσε πάνω στην Τούλα, την έριξε από την καρέκλα και της έσφιγγε με τα χέρια το λαιμό για να την πνίξει. Μάταια προσπαθούσε η κακομοίρα να γλιτώσει από τη μανία του.

Τα 'χασε ο Αντρέας και άρχισε να φωνάζει.

«Άστην μπαρμπά Λουκά, θα την πνίξεις. Θα τη σκοτώσεις και θα μπεις φυλακή.»

«Φεύγα παλιοζαγάρι μην περιλάβω εσένα.»

«Φεύγα Αντρέα, μην ανακατεύεσαι», τον παρακάλεσε η Τούλα.

Το παιδί σήκωσε από κάτω μια μεγάλη πέτρα που βρήκε στο χαντάκι και μπήκε μέσα στη μικρή αυλή που ήταν γεμάτη τριαντάφυλλα, ανέβηκε τα τρία σκαλάκια και βρέθηκε πάνω στη βεράντα.

«Άσ' την μάρμπα γιατί θα σε χτυπήσω με την πέτρα», είπε τρέμοντας ο Αντρέας.

Κόρωσε ο Λουκάς από το θυμό του, άφησε την Τούλα κι έκανε να πιάσει το παιδί.

Χωρίς να το καταλάβει καν, ο Αντρέας κατέβασε με δύναμη την πέτρα στο κεφάλι του Λουκά. Ζαλίστηκε ο Λουκάς, του ήρθε ο ουρανός σφοντύλι. Έκανε να σταθεί στα πόδια του, παραπάτησε κι έπεσε κάτω από τη βεράντα.

Πέφτοντας χτύπησε το κεφάλι του σε ένα παλιό σιδερένιο υνί από αλέτρι.

Κοκάλωσε ο Αντρέας. Έσφιξε την πέτρα με τα δυο του τα χέρια και δεν την άφηνε.

Σύρθηκε κι η Τούλα με δυσκολία κοντά στο Λουκά για να δει αν ζει. Η καρδιά του δεν ακουγόταν κι ούτε ανάσαινε πια. Αίμα έτρεξε από το στόμα του καθώς το κεφάλι του έγειρε στο χώμα.

Άρπαξε την πέτρα από τον Αντρέα, τη σκούπισε με την ποδιά της και την κράτησε στα χέρια της.

«Εσύ δεν έκανες τίποτα, μ' ακούς; Εγώ τα έκανα όλα. Εγώ τον σκότωσα. Εγώ τον χτύπησα με την πέτρα στο κεφάλι κι έπεσε πάνω στο υνί. Εσύ μόνο τού φώναζες. Το κατάλαβες Αντρέα;».

«Εγώ το έκανα θκεια Τούλα. Εγώ πρέπει να μπω φυλακή. Εγώ έκανα το κακό.»

«Καλό πήγες να κάνεις όχι κακό. Έτσι κι αλλιώς σε λίγους μήνες εγώ θα πεθάνω. Δεν έχω ζωή. Εσύ την έχεις μπροστά σου. Τιμουδιά δεν θα βγάλεις.»

Σε λίγο, η μικρή αυλή με τα τριαντάφυλλα γέμισε από περαστικούς και γείτονες που άκουσαν τις φωνές. Δεν άργησε να έρθει και ο χωροφύλακας που ξημεροβραδιαζόταν στο καφενείο.

Ο Αντρέας δεν μπορούσε να βγάλει μιλιά. Ούτε στη μάνα του ούτε στον πατέρα του μίλησε όταν κατέφτασαν αργότερα.

Η Τούλα, τα πήρε όλα πάνω της κατά πώς τα είπε και στον Αντρέα.

Κι όταν ο χωροφύλακας αναρωτήθηκε πού τη βρήκε τόση δύναμη και μήπως είχε ανάμειξη ο Αντρέας, εκείνη έπεσε να τον φάει.

«Τη βρήκα από το δίκιο που με έπνιγε τόσα χρόνια. Πόσες φορές ζήτησα τη βοήθειά σου κι εσύ το μόνο που μου έλεγες είναι να κάνω υπομονή και τα μαρτυρούσες και στο Λουκά παλιονουφίτσα. Το παιδί να το αφήσεις ήσυχο. Έπαθε φοβία με όσα είδε, γι' αυτό δεν μιλάει. Ακούς;»

Τη μάζεψαν την κυρά Τούλα και την πήγαν στο κρατητήριο στην πόλη. Μετά από ένα μήνα περίπου, τη μετέφεραν στο νοσοκομείο. Την επόμενη μέρα πέθανε. Είχε προχωρημένο καρκίνο, είπαν οι γιατροί. Η τελευταία μετάσταση έγινε στην καρδιά της, πράγμα πολύ σπάνιο. Ίσως όχι τυχαία.

Τον Λουκά τον κήδεψε ο παππάς με τους νεκροθάφτες και τον ετεροθαλή αδερφό του από το παραδίπλα χωριό. Κανένας από το χωριό δεν πήγε στην κηδεία του.

Στην κηδεία της Τούλας μαζεύτηκαν κι από τα διπλανά χωριά καθώς το περιστατικό μαθεύτηκε σε όλη τη χώρα από τις εφημερίδες.

Όλοι οι συγχωριανοί της ήταν εκεί, στο νεκροταφείο.

Όλοι όσοι δεν της συμπαραστάθηκαν όσο ζούσε, έτρεξαν να της ζητήσουν συγχώρεση τώρα που δεν ζούσε πια.

Ήταν όμως αργά.

Η κυρά Τούλα δεν πέθανε τη μέρα της κηδείας της.

Είχε πεθάνει χιλιάδες φορές μέχρι τότε. Πέθαινε κάθε φορά που καταλάβαινε πόσο μόνη ήταν σε τούτο τον κόσμο.
Μόνο ένας τής άπλωσε το χέρι.
Ο Αντρέας.